

noch de golven der zee en evenmin de ontelbare sprietjes van een weiland.

Wat is schilderen anders dan een zich eeuwig herhalend met de hersenen zoeken naar een formule om het geziene in verf uit te drukken!

Ik zou bijna geneigd zijn een anecdote (een persoonlijke herinnering) op te rakelen; het is een heerlijk voorbeeld van zoogenaamd realisme:

Een Duitsch schilder, wiens naam ik bescheidenlijk verzwijg, bezocht elken zomer een onzer kleine zeedorpen, om daar eenige maanden de natuur te bestudeeren.

's Morgens begon hij al om zes uren te schilderen en werkte den geheelen dag op dezelfde plek aan dezelfde schilderij door en dit vele dagen lang.

Het werd dan ook algemeen om de duidelijkheid en natuurlijkheid geprezen en bewonderd.

Toen hij weer naar Duitschland vertrok, liet hij zich een zak duinzand nazenden ten einde, in zijn atelier, voortdurend de blonde kleur van het Hollandsch duin te kunnen bestudeeren!

Van alle schilders heeft Paulus Potter wel het volmaaktste portret geschilderd in zijn levensgrooten stier. Het is een uiting van het hoogste realisme, een imitatie zonder weêrgade en men kan voor zeker aannemen dat hij zich de kunst niet anders voor

kon stellen dan als een getrouwe nabootsing van de natuur; en onbewust heeft hij hierin het toppunt bereikt.

Het geeft den indruk alsof elk haar afzonderlijk geschilderd is, of de pooten van het beest geboetseerd zijn en daarna bekleed; als het kon zoude men wanen dat Potter geen formule behoefde te zoeken om het geziene weer te geven, dat het beeld van den stier alleen met het oog was opgevangen, en weergegeven geheel zonder medewerking der hersenen.

Als men bedenkt dat Potter, toen hij dien reuzenarbeid volbracht, pas 23 jaren oud was, dan rijst de gedachte bij ons op, met hoe verbazend veel volharding hij vóór dien tijd al geteekend en geschilderd moet hebben, om die weergalooze vastheid van teekening en nauwkeurigheid van het oog al op zoo jeugdigen leeftijd verworven te hebben.

In een gedeelte van een brief geschreven aan Houbraken, anno 1716,